

Universitätsbibliothek Wuppertal

Linguarum Vett. Septentrionalium Thesaurus Grammatico-Criticus Et Archæologicus

Hickes, George

Oxoniae, 1705

Caput quartum. De adjectivis

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1559)

NNS, filius. **ΠΡΑΠΕΤΗΣ**, propheta. **ΠΕΡΑΚΑΣΣΗΣ**, abundantia. **ΗΞΙΝΑΣΣΗΣ**, mē-
reticulum. **ΓΝΑΓΙΝΑΣΣΗΣ**, sacerdotium. **ΨΙΝΔΑΝΑΣΣΗΣ**, regnum. **ΚΑΛΚΙΝΑΣΣΗΣ**,
adulterium. Item **ΟΙΨ**, uterus, & **ΠΑΒΑΝΔ**, camelus. Ad septimum variatur **ΑΠΡΩ**, oculus.
Ad octavum **ΑΤΤΑ**, **ΑΤΤΙΝΣ**, **ΑΤΤΙΝ**, **ΑΤΤΑΝ**, pater. **ΥΑΤΕ**, **ΥΑΤΙΝΣ**, **ΥΑ-**
ΤΙΝ, aqua. Ad nonum **ΑΙΡΦΑ**, terra. Ad undecimum **ΕΛΗΚΑΓΑΓΓΙ**, villici munus.
ΥΑΛΛΑΠΕΝΙ, potestas. Ad XIV. **ΒΡΙΝΝΩ**, febris, &c.

XXVII. Nomina diminutiva, & blandientia apud Gothos occurrunt formata in **ΛΛ**, & **ΛΩ**.
sic à **ΜΑΓΗΣ**, puer, fit **ΜΑΓΗΛΛ**, puerulus, Joh. VI, 19. à **ΜΑΥΙ** puella, **ΜΑΥΙΑΩ**, Marc.
v, 41. à **ΒΑΡΝ** infans, **ΒΑΡΝΙΑΩ**. & sic forsan à **ΥΝΛΕΣ**, lupus, **ΥΝΛΕΙΑΛ** nomen
episcopi Mæso-Gothorum, quod Græci scripsere οὐλφιδας. Sic etiam apud Islandos à **blad**, folium,
bledell, foliolum, cum multis aliis. Nec non apud Francos, ut videre est gram. Francicæ cap. III, 19.

Genitivus pluralis semper formatur in **Ε**: ut **ΜΑΝΝΕ**, hominum. **ΕΞΤΙΥΕ**, pedum, à **ΕΞ-**
ΤΗΣ, pes. **ΣΙΠΩΝΩΕ**, discipulorum. **ΑΗΜΑΝΕ**, spirituum. Excipe tamen genitivos plurales
nominum exeuntium in **Ω**, vel **ΩΝΣ**. ut **ΠΝΗΠΛΩΩΝΩ**, demoniorum, ab **ΠΝΗΠΛΩ**. **ΟΙ-**
ΝΩΝΩ, mulierum, à **ΟΙΝΩ**. & **ΓΑΒΚΗΚΩ**, fragmentorum. **ΠΑΛΠΩΩ**, platearum. Math. VI, 5.

De generibus nominum, quæ per articulos, adjectiva, participia, & pronomina indicantur,
hic nihil tradimus. obiter tamen observet lector, ut ut minuta res sit, *solem*, [sunna, vel sunne]
in *Anglo-Saxonica* esse fœminini generis, & *lunam* [mona] esse masculini. *reo sunna zetacnaþ*
urpe Hælend Eþriþt. re mona þe peaxþ. and panath. zetacnaþ þar and þearþan zelahunge. sol nostrum
J. Christum, luna quæ crescit, & decrescit, ecclesiam præsentem designat, Bed. H. E. p. 144. sic apud
Cimbros sol, & sunna sunt fœminini generis, mane vero masculini, secundum istud *Volu-spæ*. stroph. 5.

Sol þad ne viffe huar þun sal atte
Mane þad ne viffe huar þhan megne atte.

Sol nescivit, ubi palatia possideret,
Luna vires suas nescivit.

Ratio autem, propter quam veteres septentrionales *lunæ* masculinum, *solis* vero fœmininum genus
attribuebant, petenda est ex mythologia ix Eddæ *Snorronis*, ubi sic legimus; homo quidam *Mun-*
dilfare nominatus duos genuit liberos, tam pulchræ, & venustæ formæ, ut filium *Manam*, filiam
vero *Sunnam* appellaret, quam nuptum dedit viro, qui *Glemur* vocatur. ob hanc arrogantiam
dii irati arripuerunt fratrem & sororem, eosque in cœlo collocarunt, ut *Sunna* equos agitare cur-
rum solis trahentes, & *Mana* regeret cursum lunæ. concinnitas scilicet fabulæ requirebat, ut libe-
rorum formosior & pulchrior filia, minus autem pulcher & venustus filius haberetur; & ut for-
mosior solis, minus autem formosus lunæ auriga constitueretur. Monendus autem hic, & exo-
randus es lector, ut consulas supplementum ad hoc caput, quod capite XVII continetur, ante
quam ad caput quartum procedas.

CAPUT QUARTUM.

De adjectivis.

I. **A**djectivum vel est simplex, ut *eadig*, dives. *æfen*, equalis. vel compositivum, ut *tip-*
eadig, dominatu excellens. *æfen-ece*, coæternus. *æfen-γpedelic*, consubstantialis. quæ omnia
secundum subiectum exemplum declinantur:

Numerus singularis.		Numerus pluralis.	
Nom. Γοβ , bonus, um.	γοβε, bona.	Nom. 6 γοβε, boni, æ, a.	
Gen. γοβεγ.	γοβρε.	Gen. 7 γοβρα.	
Dat. γοβυμ.	γοβρε.	Dat. γοβυμ.	
Acc. γοβνε, γοβ.	γοβε.	Acc. γοβε.	
Voc. 5 γοβα.	γοβε.	Voc. γοβε, an.	
Abl. γοβυμ.	γοβρε.	Abl. γοβυμ.	

Hic observandum est, primò accusativum singularem masculini generis formari à no-
minativo, addendo **ne**. secundò gen. dat. & abl. sing. adjectivorum fœminini generis ter-

¹ Sic apud Latinos in *la*, & *lla*. *lus*, & *llus*. *lum*, &
llum. ut in *animula*, *specula* à *spes*, *puella*, *lectulus*,
regulus, *libellus*, *regniculum*, *specillum*, &c. Dimi-
nutiva quædam apud Græcos terminantur in **ω**,
ut *ναυτιλα*. ² Hisce addantur **ΒΑΝΩΩ**,
ulcerum. **ΔΚΑΝΗΣΝΩΩ**, *micarum*. **ΨΙΝΔΩΩ**,
gentium; quorum nom. plurales **ΒΑΝΩΩΣ**,
ΔΚΑΝΗΣΝΩΩΣ. **ΨΙΝΔΩΩΣ**, cujus nom. singu-
laris **ΨΙΝΔΩ**. inde forsan in **Λ** desinentia, ad
exempli noni formam, faciunt genit. plur. in **Ω**:

³ Alias huar þan meigins atte. ⁴ Significat gau-
dium. ⁵ Vid. Matth. xxv, 21. xxiii, 26. xix,
32. Marc. x, 7. ⁶ Nom. plur. aliquando termi-
natur in *a*, *o* & *u*: ut, *ealla hif æhta*, omnia sua
bona, Boeth. p. 64. *oþep oþru þinþ*, præ cæteris
rebus, p. 52. *ealle þa oþru γοδ*, omnia alia bona;
ib. verum p. 15. *ymb þa oþre γοδ*, de aliis bonis;
ubi cod. *Cor. oþru*. ⁷ Hinc in veteribus nostris
auctoribus leguntur *aller*, & euphonice *alder*,
ut apud Satyrographum: *And sith I am your*
minari

minari in pe. tertio dat. & abl. singul. adjectivorum masculini & neutrius generis terminari in um, ut & dativum & ablativum pluralem. quarto genitivum pluralem terminari in pa. notandum insuper, quod adjectiva, pronomina, & participia cujusvis generis non raro terminentur in a protheticum, aut finalem suam vocalem in a mutant, & tum declinentur ut substantiva secundae declinationis exeuntia in a. sic à *forþerþrecen* fit *forþerþrecena*; ut, *re forþerþrecena cýning*, *præfatus rex*. sic à *godbunde divinus*, fit *godbunda*, ut, *mid þý godcundan fultume forþætten þær*, *divino auxilio destitutus erat*. Hisce addas, *re ylca geyrð*, *idem comes*. *men renþon heora dohton to geþeodenne þam heoflican brudguman*, *filias suas sponso caelesti desponsandas mittebant*. on þam ýtemerþtan bæle, *in ultimâ parte*. *Ðat leoht þa halgan faule fram þam bendum ðær lichoman onlýrde*, *lux illa sanctam illam animam à carnis vinculis absolvit*. *re lichoma þære arþurþan fæmnan*, *corpus venerabilis virginis*. on þam ylcan mýnþre, *in eodem monasterio*. on S. Stephanes cýpicean þær æreþtan and þær eadigan martýnes, *in ecclesia beati protomartyris Stephani*. Maximè obtinet hæc regula in adjectivis demonstrativè, emphaticè, & vocandè casu positis: ut in sequentibus. Orþald re Lpirtenerþta cýning Nopþan-hýmþa-þice, *Oswaldus Christianissimus rex Northanhymbrorum*. þat re cýnelica had þær halgan peþer ece gemýnd hæfde, *ut regia viri sancti persona memoriam haberet æternam*. Acca re arþurþa þyrceop, *Acca reverendissimus antistes*. tþægen þæron þyrceopar, and tþægen mæyre-þreorþar. ealle þa reþerþtan, *duo erant episcopi, & duo presbyteri, omnes præclari*. sic in genitivo plur. *Ðis is nu þiren þara roþena geyrlþa*, *hoc est exemplar verarum divitiarum*. hpi nis nu anpeald to tellanne to rumum ðara herþena goda ðyrer andþearþer lþer, *cur non potestas penes nos est animos applicandi ad aliquod illorum præstantissimorum bonorum*. ealpa þara deorþyrþerþena ðinga ge-gaderunga, *collectio omnium harum pretiosissimarum rerum*. huelc fremu is þe þ þu pilnige þyrþa andþearþena geyrlþa oþermet, *quid tibi proficit supra modum cupere hæc præsentia* [hujus vitæ] bona?

II. Adjectiva gentilia & patria desinunt in *isc*: ut *Lýpenisc*, *Cyrenæus*. *Iudeisc*, *Judeus*. *Engleisc*, *Anglus*. *Nazepenis*, *Nazarenus*. *Romanisc*, *Romanus*. *Greþisc*, *Græcus*. *Ledenisc*, *Latinus*. *Londenisc*, *Londinensis*. *Týrisc*, *Tyrus*. *Sidonisc*, *Sidonensis*, *Matth. xv, 21*. *Moabytisc*, *Moabita*, *Gen. xix, 36*. Hinc gentilia nostra in *isc*: ut *Danisc*, *Danus*. *Suedisc*, *Suedus*. *Scotisc*, (contracte *Scotch*) *Scotus*. Legitur *ΣΑΝΚΛΙΦΥΝΙΣΚΑ*, *Syro-phænissa*, *Marc. vii, 26*. & ab *ἡλιψοῦς* *ager*, *ἡλιψιῦσκ* *agreste*, *Marc. i, 6*. & huic terminationi in *isk*, *isk*, respondet gentilium terminatio apud Islandos in *sfer*: ut in *Dansker*, *Danicus*, à *Dan*. Nota tamen quod in lingua *Anglo-Saxonica* gentilia nonnunquam alio modo exprimantur: ut, *Iudear*, *Judei*. *Ðigelheappen* vel *Silheappen*, *Ethiops*, vel *Ethiopicus*: ut, *Mapia 7 Aapon ciddon piþ Moiser for þis ðigelheappenan þis*, *locuta est Maria, & Aaron contra Moysen propter mulierem ejus Ethiopissam, vel Cushitam*, *Num. xii, 1*. *Ðeo ýmbgæð eall þara Silheap-pena land*, *qui [fluvius] circumit totam terram Ethiopie*, *Gen. ii, 13*. Sic in *Cædmon. vi, 16, 17*. *Moabita* dicitur *Moabitap*, & *Ammonita*, *Ammonitap*. & in versione *Boethii* *Græcus*. Alias quandoque periphraſtice describuntur ope præpositionis: ut, *loþerþ fram Arimathia*, *Joh. xix, 38*. *loþer of Arimathia*, *Marc. xv, 43*. notandum quoque est, patronymica nonnunquam formata legi in *isc*; sic *Herodisc*, *Herodis filia*, vocatur *þeþodiabisc*, & *þeþodiabisc*, *Marc. vii, 22*. *Matth. xiv, 6*. quibus addas *þunlensisc*, *montanus*. *utlensisc*, vel *utlensisc*, *extraneus*, *peregrinus*.

Quædam finiuntur in *bær*: ut, *lyrtbær*, *delectans*, *jucundus*. *þærtbær*, *fœcundus*.

Supra dixi in reg. I. adjectiva emphatice, & demonstrative usurpata plerumque terminare nom. sing. in a, & tum declinari, ut substantiva II. declinationis. Ita sane fere semper terminantur, & flectuntur; excipienda tamen sunt sequentia aliaque id genus exempla. *Ðu þe eart 7 io hehþe forþer eallpa þerigra moða*, *tu qui es fatigatarum omnium mentium supremum solatium*, *Boeth. p. 47*. *forþam þe cpeþa þæt hæte god 7 ic þe heþta hþof eallpa goda*, *quæ obrem affirmamus summum illud bonum esse supremum culmen omnium bonorum*, *p. 85*. *ða cpeþ he. hþæt ic þonne ær fæde þæt þæt heþte god. 7 io heþte geyrlþ an þære*, *tum ait illa, num modo dixi summum illud bonum, & summam beatitudinem unum esse?* *forþam ic recge þæt þæt 7 ic þæt heþte god on þis agenþe gecýnde þæt te fremu is eallpa þinga*, *quare affirmo id sua natura summum bonum esse, quod principium est omnium rerum*, *p. 83*. ubi quoque legitur: *Ðis þonne hþelc þing toþceaden biþ frem þam heþtan gode. þonne ne biþ þæt no þæt heþte god, si quid ergo distinctum est à summo bono, id ipsum non potest esse summum bonum*.

III. Multa formantur ex substantivis, addendo affixum negativum, vel privativum *leap*, vel *leap*: ut, *þecce-leap*, *negligens*. *rcomeap*, *impudens*. *eþeap*, *impavidus*. *rac-leap*, *sine culpa*, *in-fons*. hinc apud nos *careleste*, *supinus*. *fatherleste*, *patre orbis*. *motherleste*, *matre orbis*. *friend-leste*, *amicis destitutus*. *þameleste*, *impudens*. *facileste*, *innocens*, & similia. Sciendum verò est

aller þed. I am your aller hele. Saxonice, forþam þe ic eam eopepa ealpa heafod, ic eam eopepa ealpa hæd. Sic in Prologis Chauceri, --- shall have a super at our alder cost.

Up rode our host and was our alder cock. Apud veteres Cimbro a dad, virtus, dadleise, vitium, improbitas. a log, lex, logleise, actio illegitima. a sak, causa, crimen, saklaus, innocens.

leay Anglo-Saxonicum deduci à M. Goth. **ΛΛNS**, quod significat liber, solutus, vacuus, & in compositione privationem, vel defectum denotat: ut in **ΛΚΚΛΝΛΛNS**, fructuum expers. **ΛΛNSUIFKΛNS**, jejuni. **ΛΛNSHΛNDGΛN**, inanem, Marc. XII, 3. vide Junii gl. Goth. in voce **ΛΛNS**. Sic apud Islandos **maçllaus**, mutus.

IV. Denominativa terminantur in lic, vel lice: ut, **peplic**, virilis. **ælic**, legitimus. **ƿælic**, marinus. **ƿiflic**, muliebris. **cild-lic**, puerilis. **heofonlic**, celestis. **eopþlic**, terrestris. hanc terminationem hodie mutavimus in like, vel ly: ut in **godlike**, vel **godly**. **heavenlike**, vel **heavenly**. **fatherlike**, vel **fatherly**. Denom. materialia producuntur in **en**: ut, ab **ærc**, fraxinus, **ærcen**, fraxineus. à **beorce**, tilia, **beorcen**, tiliaceus. à **ƿtan** vel **ƿtæn** lapis, **ƿtænen** lapideus, **petraeus**. Augustinus tractavit, quod Petrus in figura significat ecclesiam. quia **Chriſtuſ** **petra**, Petrus populus christianus. **æp þan ƿƿƿƿƿ ƿæƿ hiſ nama Simon**. ac **ðrihten him ƿeƿette hiſne naman Petruſ**. **þat iſ ƿtænen**. **to þi þat he hæƿde ƿetacnunƿe Eriſteſ ƿelapunƿe**. **Eriſt iſ cƿæben petra**. **þat iſ ƿtan**. and **oƿ þam naman iſ ƿeƿeden Petruſ eal Eriſten ſolc**. **Eriſt cƿæþ**. **þu eapƿt ƿtænen**. and **oƿer hiſne ƿtan**. **þat iſ oƿer þam ƿeleaƿan þe þu nu andetteƿt**. ic **ƿetimbriƿe mine cƿƿcan**. Augustinus tractavit, quod Petrus in figura significat ecclesiam, quia Christus petra, Petrus autem populus Christianus. Ante hoc tempus nomen illi Simon fuit, sed Dominus hoc nomen Petrus illi imposuit, id est, petraeus, in hoc scilicet, ut Christi ecclesie typum haberet. Christus dicitur Petra, hoc est lapis, & de hoc nomine dicitur Petrus, scilicet populus Christianus. Christus dixit, tu es Petrus, & super hanc petram, hoc est super fidem illam, quam tu nunc confessus es, edificabo ecclesiam meam. Sumpsi hoc exemplum ex pag. 237. E. H. Bedæ, à clarissimo Wbeloco edit. In illa & sequenti pagina, alia haud pauca occurrunt lectu digna, quæ facile evincunt Romano-Saxonicam ecclesiam idem docuisse de Petro, quod nos etiamnum docemus. utinam studio partium seposito, aurea ista analecta consulere dignetur pontificius lector. à **ƿreop** arbor, **ƿreopen** ligneus, &c.

Quædam terminantur in cund: ut, **ƿodcund**, divinus. **deofulcund**, diabolicus. **eopþcund**, terrenus. **populcund**, mundanus. exempla. ne **ðeapƿ þe þæƿ eapƿan ƿeomigan**. ac ic þam **maƿo-ƿunce** mine **ƿylle ƿodcunde ƿiƿe**, nulla tibi causa erit, propter quam filii te pudeat, puero enim eximio dabo divina mea dona, Cædm. l. 24. **ƿepat þa ƿe deofulcunda ƿalƿepþi**, tum libidinosus ille diabolicus discessit, fragm. hist. Judith. p. 22. sic etiam denominativa Gotbice exeunt in **knndis**. ut in **ƿƿd aknndis**, Luc. XIX, 12. **ƿnmlaknndis**, Luc. II, 92. **himinaknndis**, Luc. II, 13.

V. Multa exeunt in ƿg: ut, **ðreopƿg**, maestus. **ƿcylbƿg**, reus. **mƿƿg**, hilaris. **æniƿg**, quispiam. & numeralia **ƿƿentiƿg**, **þƿitiƿg**, **ƿeopentiƿg**, **ƿiƿtiƿg**, **ƿiƿtiƿg**. hæc terminatio apud nos hodie vertitur in p: ut in **ðreƿƿ**, lugubris. **anƿ**, ullus. **ƿƿentiƿ**, viginti, &c.

VI. Multa exeunt in ƿum: ut à **lanƿ** longus, formatur **lanƿum** valde, vel nimis longus. hæc terminatio retinetur apud nos in hodiernis **fulsum**, valde turpis. **toilsum**, valde laboriosus. **troublesum**, valde molestus. **wholesum**, salubris, & in multis aliis.

VII. Adjectiva positivi gradus formant sua comparativa in ƿ ep vel epe, ap, ape, ip, op, up, yp, & superlativa in ƿart, vel arte, ært, ert, irt, ort, urt, yrt, ut antea observatum est in regulâ tertiâ capitis primi: sic à **ƿihtƿiƿe**, justus, fit **ƿihtƿiƿeƿe**, justior, **ƿihtƿiƿaƿt**, ert, irt, justissimus. Quædam autem irregulariter comparantur: ut, **ƿod**, bonus, **betere**, **betepa**, melior, **betert**, **beterta**, **betrt**, **betrta**, optimus. **micel**, magnus, **maƿa**, **maƿe**, **maƿor**, **maƿta**, **maƿta**, maximus. **ƿƿel**, malus, **ƿæƿna**, **ƿieƿpe** **ƿeƿor**, **ƿieƿpeƿt**, **ƿeƿsinus**. Quædam positivo carent: ut, **ut-ƿer**, **ƿtƿe**, exterior, **ƿtƿert**, **ƿtemert**, **ƿtemerta**, extremus. horum nonnulla ab adverbii comparantur: **æƿert**, **æƿerta**, primus, ab **æƿ**, prius. **ƿƿmert**, **ƿƿmerta**, primus, à **Cimbrico** adverbio **ƿƿ**, vel **ƿƿt**, prius. unum superlativum forma, **primus**, neque positivum, neque comparativum habet. unumque comparativum scilicet **ƿƿþop**, **ƿƿþop**, **ƿƿþpe**, **ƿƿþpa**, ulterior, major, superior, neque positivum, neque superlativum habet. Nota quod adjectivum ƿæƿt mutet substantivum cui adjungitur per modum affixi epitatici in adjectivum, & illius significationem auget, ut valde apud Latinos. sic apud Cædm. **Deus** dicitur **ƿoþ-ƿæƿt ƿ ƿiþ ƿeƿom**, i. e. valde verax, & valde præstans, vel veracissimus, & præstantissimus, p. 1. l. 6. sic **cælum** dicitur **ƿuldoƿ-ƿæƿt ƿic**, valde gloriosa, vel gloriosissima arx. Sicut etiam vox **ƿiƿ** vel **ƿiƿ**, (Cimbrice **ƿiƿ**, **ƿiƿ**, nomen idoli, vel unius **Asarum** filii **Odini**,) adjectivis præposita, eorum significationem pro more **Cimbrorum** maximè adauget: ut in **ƿiƿeadiƿ**, beatissimus. **ƿiƿæƿt**, præstantissimus, maximus. sic apud veteres **Cimbros**, **ƿiƿƿaƿur inſtar ƿiƿi** sapiens, i. e. sapientissimus. vide **Eddæ Snorronis** mythol. de **Tyro**. xxiii. **Ol. Wormii** fast. Dan. p. 51. & **Runolphi** **Fonæ** lex. Island. in voce **ƿiƿ**.

1 Sic quædam materialia apud Latinos & Græcos formantur in inus & no: ut **cedrinus**, **faginus**, **æƿeçdriç**. 2 Saxonice **ƿetruſ**. 3 Emphaticè in epa, apa, &c. 4 Et emphaticè in arta, ærta, &c. 5 **ƿæƿt**, firmus, stabilis. multa sunt tam substantiva quam adjectiva terminata in ƿæƿt, quæ omnia adjectivorum naturam induunt, nisi & ea pro compositis potius habenda sint: ut **ƿæƿæƿt**, **providus**, vel **consilio firmiter adharens**. **ƿeam-ƿæƿt**, **verecundus**. **þƿim-ƿæƿt**, **magnificus**. **ƿiƿ-ƿæƿt**, **conjugatus**. **ƿtaþol-ƿæƿt**, **constans**. **ƿted-ƿæƿt**, **stabilis**. **æƿæƿt**, **pius**. **apƿæƿt**, **pius**, (cui opponitur **apleay**, impius.) & **ƿeƿteƿæƿt**, ut **ƿeƿteƿæƿt** **beon**, altum dormire, apud Cædm. iv, 24. VIII. Ad-

VIII. Adjectiva, ut videtur, in lingua Ulphila-Gothica declinantur in hunc modum.

Numerus singularis.		Numerus pluralis.	
n. { ΓΛΗΚΣ, <i>bic tristis.</i> ΓΛΗΚ, <i>triste.</i>	n. { ΓΛΗΚΛ, <i>hæc tristis.</i>	n. { ΓΛΗΚΛΙ, <i>bi tristes.</i> ΓΛΗΚΛ, <i>tristia.</i>	n. { ΓΛΗΚΣΣ, <i>hæc tristes.</i>
g. ΓΛΗΚΙΣ.	g. ΓΛΗΚΛΙΖΣΣ.	g. ΓΛΗΚΛΙΖΕ.	g. ΓΛΗΚΛΙΖΣΣ.
d. ΓΛΗΚΛΜΜΛ.	d. ΓΛΗΚΛΙ.	d. ΓΛΗΚΛΙΜ.	d. ΓΛΗΚΛΙΜ.
a. { ΓΛΗΚΛΑΛ, ΓΛΗΚ.	a. ΓΛΗΚΛ.	a. { ΓΛΗΚΛΑΝΣ, ΓΛΗΚΛ.	a. ΓΛΗΚΣΣ.
v. { ΓΛΗΚΛ, ΓΛΗΚ.	v. ΓΛΗΚΛ.	v. { ΓΛΗΚΛΙ, ΓΛΗΚΛ.	v. ΓΛΗΚΣΣ.
a. ΓΛΗΚΛΜΜΛ.	a. ΓΛΗΚΛΙ.	a. ΓΛΗΚΛΙΜ.	a. ΓΛΗΚΛΙΜ.

Numerus singularis.	Numerus pluralis.
Nom. ΕΚΛΥΛΗΚΗΤΣ, <i>peccator.</i>	Nom. ΕΚΛΥΛΗΚΗΤΛΙ.
Gen. ΕΚΛΥΛΗΚΗΤΙΣ.	Gen. ΕΚΛΥΛΗΚΗΤΛΙΖΕ.
Dat. ΕΚΛΥΛΗΚΗΤΛΜΜΛ.	Dat. ΕΚΛΥΛΗΚΗΤΛΙΜ.
Acc. ΕΚΛΥΛΗΚΗΤΑΝΛ.	Acc. ΕΚΛΥΛΗΚΗΤΑΝΣ.

ΕΚΛΥΛΗΚΗΤΛ, *peccatrix*, Luc. VII, 37.

IX. Hæc est (ni fallor) sola, saltem maximè communis forma variandi adjectiva simpliciter, & absque notabili emphasi posita. Ast adjectiva & participia emphaticè & demonstrativè posita aliter terminantur, & flectuntur. Nam primò adjectiva masc. gen. (quod de Anglo-Saxonicis antea observavimus) emphaticè & demonstrativè posita, Λ prostheticum sibi adsciscunt: sic, quamvis legatur ΒΛΓΜΣ ΝΒΙΛΣ, δένδρον σαωθέν, Mat. VII, 28. cum articulo legitur ΣΛ ΝΒΙΛΛ ΒΛΓΜΣ, τὸ δὲ δένδρον σαωθέν, vers. 17. Item, ΥΓΣ ΣΛ ΒΚΙΓΓΑΝΔΛ, ἡ ὄδὸς ἢ ἀπίγυστε, vers. 13, 14. ΨΙΝΨΙΔΛ ΣΛ ΟΙΜΑΝΔΣ ΙΝ ΝΛΜΙΝ ΕΛΝΙΝΣ, ἐυλογημένον ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου, Marc. XI, 9.

Declinantur autem emphatica demonstrativa, in Λ finita, secundum exemplum VIII. ut, nom. ΕΛΙΚΝΓΛ, ὁ παλαιός. gen. ΕΛΙΚΝΓΙΣ, τὸ παλαιόν. dat. ΕΛΙΚΝΓΙΝ, τῷ παλαιῷ. Plur. nom. ΕΛΙΚΝΓΑΝΣ, οἱ παλαιοί. Sic, nom. ΝΙΝΓΛ, ὁ νέος. gen. ΝΙΝΓΙΣ, τὸ νέον. dat. ΝΙΝΓΙΝ, τῷ νέῳ. Huc refer ΠΣΛΙΨΙΝ, τῷ παραλυτικῷ, Mat. IX, 2. Marc. II, 5.

Multa etiam pluralia nom. cas. ut, ΓΚΕΔΛΓΛΙ, πινῶνες, Luc. VI, 25. ΠΝΛΕΔΛΙ, πτωχοί, Mat. XI, 5. ΕΚΛΥΛΗΚΗΤΛΙ, ἀμαρτωλοί, Luc. VI, 34. emphaticè posita terminantur in ΑΝΣ, ut, ΨΛΙ ΓΚΕΔΛΓΑΝΣ, οἱ πινῶνες, Luc. VI, 21. ΓΝΣ ΠΝΛΕΔΛΑΝΣ, οἱ πτωχοί, Luc. VI, 20. ΨΛΙ ΕΚΛΥΛΗΚΗΤΑΝΣ, οἱ ἀμαρτωλοί, Luc. VI, 33.

X. Adjectiva foem. emphaticè & demonstrativè posita, terminantur in Σ, ut, ΨΙΝΨΙΔΣ ΨΗ ΙΝ ΟΙΝΣΜ, ἐυλογημένη σου ἐν γυναίξει, Luc. I, 28. ΟΣ ΣΣ ΛΛΙΣΕΙΝΣ ΣΣ ΝΙΝΓΣ, τὴς ἡ διδαχῆς ἢ καὶνῆς αὐτῆς; declinantur autem ad exemplum X. ut, ΛΙΨΕΙΝΣ ΛΙΒΛΙΝΣ, ἡ ζωὴ αἰώνιον, Joh. XVII, 3. ΕΚΛΥΛΗΚΗΤΣΝ, τῆ ἀμαρτωλῆς, Marc. VIII, 38. ΓΑΚΛΙΗΤΣΝ, τῆ δικαίας, Joh. VII, 24. ΑΛΛΗ ΨΣ ΗΑΝΔΗΥΛΗΚΗΤΣΝ, τὸν γάρον τῶν τῶν χειροποιήτων, Marc. XIV, 58. ΛΙΨΕΙΝΣΣ ΗΛΕΙΨΣΣ, τὴς αἰωνίως σελῆς, Luc. XVI, 9.

XI. Neutra etiam emphaticè & demonstrativè posita terminantur in Σ, ut, Luc. V, 37. ubi ὄνον νέον redditur ΨΕΙΝ ΝΙΝΓΑΤΛ, per reg. 12. ὁ νέος ὄνος redditur ΨΑΤΛ ΝΙΝΓΣ ΨΕΙΝ. Sic, ΛΑΜΒ ΜΕΙΝ ΨΑΤΛ ΕΚΑΛΛΗΣΑΝΣ, τὸ προσέβαλον μὴ τὸ ἀπολαλός, ΨΑΤΛ ΠΝΜΛΗΤΕΙΓΣ ΑΤ ΜΑΝΝΑΜ. ΜΛΗΤΕΙΓ ΙΣΤ ΑΤ ΓΣΨΛ, τὰ ἀδύναται περὶ ἀνθρώπων, δυνατά ἐσὶ περὶ τοῦ θεοῦ, Luc. XVIII, 27. Vide etiam Marc. IX, 43. & V, 40. Luc. XVIII, 14, 15.

Ex prædictis constat adjectiva, & participia apud Mæso-Gothos bifariam terminari; vel ut supra docuimus in exemplo ΓΛΗΚΣ, scilicet quando simpliciter usurpantur; vel in Λ, & Σ, quando emphaticè ponuntur: nempe masculina in Λ, foeminina, & neutra in Σ, exempli gratia,

ΨΙΝΨΙΔΣ,	} emphaticè & demonstrative,	ΨΙΝΨΙΔΛ.
ΨΙΝΨΙΔΛ,		ΨΙΝΨΙΔΣ.
ΨΙΝΨΙΔ,		ΨΙΝΨΙΔΣ.

XII. Adjectiva neutra apud Mæso-Gothos non rarè producuntur in ΑΤΛ, ut in ΜΕΙΝΑΤΛ, ΨΕΙΝΑΤΛ, ΓΛΙΝΑΤΛ, ΣΕΙΝΑΤΛ, ΝΙΝΓΑΤΛ, ΑΛΛΑΤΛ, &c. meum, tuum, icæno, suum, novum, omne. ΓΑΒΛΙΚΗΤΙΔΛ ΨΕΙΝΑΤΛ ΝΑΜΣ, manifestavi nomen tuum, Joh. XVII, 6. vide Marc. XIV, 15. Matth. V, 29, 30. & VI, 22, 23. & IX, 8, 17. & XI, 7. Luc. IV, 5.

Λ finale aliquando abjicitur: ut, ΨΑΝ, ΗΑΝΔΑΓΑΝΛ, &c. ΛΛΙΣΑΚΙ ΨΙΝΨΕΙΓΛ, apud Marcum, X, 17.

Nota, quod per neutra singularia producta in **ATA** Græca pluralia redduntur in *Ulphilanâ* versione: ut videre est *Luc. XVIII, 21, 28. & XIV, 17. & V, 11.*

XIII. Comparativa formantur à positivis in **IZR**, vel **ZZA**. ut **MANARIZR** à **MANARF**, *multus*. **FRZDIZR** à **FRZDA**, *sapiens*. **SVINFRZA** à **SVINFA**, *fortis*. Superlativa verò formantur à comparativis in **ISTS**, & emphaticè in **ISTA**. ut **BATISTS**, **BATISTA**, *optimus*, à **BATIZR**. **FRNMISTS**, **FRNMISTA**, *primus*. **MANARISTS**, **MANARISTA**, à **MANARIZR**. **HANHISTS**, *altissimus*, **HANHIZR**, *altior*, **HANH**, *altus*. **MAISTS**, *maximus*, **MAIZR**, *major*. Leguntur etiam **ANHNMISTS**, & **ANHNMISTA**, *altissimus*. **SNEDISTA**, *novissimus*. **HINDANMISTA**, *extremus*. **MINISTA**, *minimus*. **AFTHMISTS**, & **AFTHMISTA** *ultimus*, quorum comparativa non extant in pretiosis argentei codicis reliquiis.

CAPUT QUINTUM.

De Pronominibus.

I. **P**ronomen primitivum primæ personæ (*ic, ego, pit, nos duo, pe, nos*) declinatur in hunc modum:

Num. sing.	Num. dualis.	Num. plur.
Nom. <i>ic, ego.</i>	Nom. ² <i>pit, nos duo. vāi, vā.</i>	Nom. <i>pe, nos.</i>
Gen. <i>min.</i>	Gen. <i>uncep.</i>	Gen. <i>upe.</i>
Dat. <i>me.</i>	Dat. ³ <i>unc, unge, & uncpum.</i>	Dat. <i>uf.</i>
Acc. <i>me, & mec.</i>	Acc. <i>pit.</i>	Acc. <i>uf.</i>
Abl. <i>me.</i>	Abl. <i>unc, unge, & uncpum.</i>	Abl. <i>uf.</i>

Pro *pe, nos*, legitur in *Dano-Saxonicis* *poe*, & *urh*, ut, *forhuon poe i urh fjerstar, quare nos jejunamus*, *Matth. IX, 14.* cod. ms. interl. *Cott.* Hic libet subijcere unum, & alterum exemplum pronominis primæ personæ in duali numero. *Luc. XXIII, 41*, alter latronum ad alterum, *7 pit pitoblice by uncep ær-dædum onpoð, & nos quidem secundum quod fecimus, recipimus.* uncep *riþpa riþ*, inquit Adamus ad Evam, *Cædm. p. 19. l. 23.* *Matth. III, 5*, Jesus ad baptistam sic loquitur; *Læt nu. þuþ unc zebærenap calle pihtþurmyrre zefyllan, sine modò, sic enim nos decet implere omnem justitiam.* *Matth. XX, 31*, duo cæci clamant ad Christum; *gemiltra unc Dauðer þunu, miserere nostri, fili David.* *Marc. X, 37*, Jacobus & Johannes sic Christum affantur, *þylle unc. þat pit ritton on þinum pulþne, da nobis, &c.* *Luc. II, 48*, sic alloquitur Maria Christum; *þunu hpi dibeþ þu unc þuþ. þin fæðer and ic þarigende þe rohton, fili, quid fecisti nobis sic, ecce pater tuus, & ego dolentes quærebamus te.* *Luc. XII, 13.* *þeþe minum bpeðer. þat he dæle uncep æhta pið me, dic fratri meo, ut dividat mecum nostram hereditatem.* *þurh uncep bpoþer-þæðenne ic þeþe roð, per fraternitatem nostram verum loquor.* Nota etiam, quod à *Goth.* **NNSIS**, *Francice* legitur *5 uric, urich, urih*, pro *nos, & nobis*. Hisce addas exemplum gen. plur. *upe.* nu Adam can *þfel 7 7oð rpa rpa upe þum, nunc Adamus scit bonum & malum, sicut unus ex nobis*, *Gen III, 22.*

II. Pronomina possessiva primæ personæ (*min, meus, mine, mea, &c.*) sic declinantur:

Numerus singularis.		Numerus pluralis.
Nom. <i>Min, meus, um.</i>	Nom. <i>mine, mea.</i>	Nom. <i>mine, mei, e, a.</i>
Gen. <i>mineþ.</i>	Gen. <i>minþe.</i>	Gen. <i>minþa.</i>
Dat. <i>minum.</i>	Dat. <i>minþe.</i>	Dat. <i>minum.</i>
Acc. <i>minne, min.</i>	Acc. <i>mine.</i>	Acc. <i>mine.</i>
Voc. <i>min.</i>	Voc. <i>mine.</i>	Voc. <i>mine.</i>
Abl. <i>minum.</i>	Abl. <i>minþe.</i>	Abl. <i>minum.</i>
Numerus singularis.		Numerus pluralis.
Nom. <i>upe, noster, um.</i>	Nom. <i>upe, nostra.</i>	Nom. <i>upe, nostri, e, a.</i>
Gen. <i>upeþ.</i>	Gen. <i>uppe.</i>	Gen. <i>upþa.</i>
Dat. <i>upum.</i>	Dat. <i>uppe.</i>	Dat. <i>upum.</i>
Acc. <i>upne.</i>	Acc. <i>upe.</i>	Acc. <i>upe.</i>
Voc. <i>upe.</i>	Voc. <i>upe.</i>	Voc. <i>upe.</i>
Abl. <i>upum.</i>	Abl. <i>uppe.</i>	Abl. <i>upum.</i>

Pro *upe*, legitur *urþer, urþer, noster, nostras*, à *Goth.* **NNSAR**. vel potius *Francico* *unfer*: ut, *neþgend urþer, redemptor noster*, *Cædm. XIII, 21.* *hýlþeare iþ urþer hþe, p. 82. l. 21.* pro *upum*

¹ *Runicè* **BRANITA**, *bradista, latissimus*, *Cædm. p. 47. l. 24.* *Mec* derivatur à *Gothico* **MIK**: *5 Sidban þu uric unþer æhta læðberþ. þu uric polþerþ þacne becþþan, Cædm. p. 57. l. 24.* vide caput vigesimum.

occurrit